

משרד החינוך

אגף בכיר בחינות

המנהל הפדגוגי

מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,
יש לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לפסילת הבחינה.
הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה.
אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מכשירים אלקטרוניים אחרים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה.
לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלתם מודפסים פרטיכם האישיים. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.
- אם לא קיבלתם מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי מחברת הבחינה (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
- אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.

בהצלחה!

מדבקות שאלון ملصقة نموذج امتحان שאלון 011282 עברית	מדבקות נבחן והתאמות ملصقة ممتحن وملاءمات <table border="1" data-bbox="768 1464 1296 1766"> <tr> <td>שנה السنة</td> <td>חודש الشهر</td> </tr> <tr> <td>מועד מועד</td> <td></td> </tr> <tr> <td>סמל ביה"ס</td> <td>מס' תעודת הזהות</td> </tr> <tr> <td>رقم المدرسة</td> <td>رقم الهوية</td> </tr> </table> יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	שנה السنة	חודש الشهر	מועד מועד		סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות	رقم المدرسة	رقم الهوية	מדבקות לנבחנים ملصقات للممتحنين
שנה السنة	חודש الشهر									
מועד מועד										
סמל ביה"ס	מס' תעודת הזהות									
رقم المدرسة	رقم الهوية									

יש לסמן במשבצת אם ניתנה מחברת נוספת
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي دفتر إضافي

* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات،

يجب قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أعد الامتحان لفحص التحصيلات الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير، ولا يُسمح إعطاء أو الحصول على مواد مكتوبة أو شفهيّة.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، ما عدا "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصّلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من وزارة التربية والتعليم. كما لا يُسمح إدخال هواتف خلويّة أو أجهزة إلكترونيّة أخرى إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة لا يُسمح استعمالها سوف يؤدي إلى إلغاء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيّد بنزاهة الامتحانات!

تعليمات لامتحان

1. يجب التأكّد بأنّ تفاصيلكم الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلتم عليها. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عواقب في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.
2. في حال عدم حصولكم على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعدّ لملصقة الممتحن، بخطّ يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنّه لن يتم مسح ضوئيّ لهذه المنطقة.
4. للمسوّدة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدّة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلّم ناقصاً يُثير الشكّ بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأنّ الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.

نتمنّى لكم النجاح!

מדינת ישראל
 משרד החינוך

סוג הבחינה: בגרות
 מועד הבחינה: קיץ תשפ"ג, 2023, מועד ב
 מספר השאלון: 11282
 נספח: מאמרים

עברית: הבנה, הבעה ולשון

הוראות

- א. משך הבחינה: שעותיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.
פרק ראשון	-	הבנת הנקרא	-	60	נקודות
פרק שני	-	הבעה בכתב	-	40	נקודות
		סך הכול	-	100	נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראה מיוחדת: יש לקרוא את המאמרים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.

שימו לב: בסוף הבחינה מצורפים דפי טיוטה. אין להוסיף דפים אחרים למחברת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11282 + נספח

פרק ראשון – הבנת הנקרא (60 נקודות)

קראו את המאמרים 1–2 שבנספח המצורף, וענו על כל השאלות 1–13.
הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

1. מהי מטרתה המרכזית של כותבת מאמר 1?

הקיפו את התשובה הנכונה. (4 נקודות)

(1) להשוות בין תוכניות ריאליטי לכתבות תחקיר מנקודת מבט קולנועית.

(2) לעודד צפייה בסרטי תעודה ולצמצם את הצפייה בתוכניות ריאליטי ובכתבות תחקיר.

(3) להבליט את יתרונותיהן של תוכניות הריאליטי על סרטי התעודה.

(4) לעודד אנשים לספר את הסיפור האמיתי על חייהם – בסרטי תעודה, בתוכניות ריאליטי ובכתבות תחקיר.

2. על פי מאמר 1, ציינו מהו ההבדל בין תפקיד הצופה בסרטי תעודה ובין תפקידו בתוכניות

ריאליטי. (4 נקודות)

---

3. לדעת כותבת מאמר 1, כיצד משתקפת המציאות בתוכניות הריאליטי?

ציינו שלושה מאפיינים. (6 נקודות)

---

4. לדעת כותבת מאמר 1, מה משותף לתוכניות ריאליטי ולכתבות תחקיר? (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11282 + נספח

5. לדעת כותבת מאמר 1, בתוכנית ריאליטי הבמאי, התסריטאי או היוצר אינם נושאים באחריות אישית כלשהי (על פי שורות 12–14). יש במאים המתנגדים לעמדה זו. הביעו את עמדתכם בעניין זה, ונמקו אותה (תוכלו להיעזר במאמרים). (5 נקודות)

---

6. מה מייחד את ניסוח הכותרות של שני המאמרים? (5 נקודות)

---

7. שני כותבי המאמרים מתמודדים עם השאלה: באיזו מידה סרטי תעודה משקפים את "החיים האמיתיים"? הסבירו את עמדתו של כל אחד מהם. (8 נקודות)

---

8. לפניכם משפט ממאמר 1, ובו מילה מודגשת. "חשבתי לתומי שמדובר בהגדרה בהירה" (שורה 3). מבין המילים שלפניכם, הקיפו את המילה המבטאת את משמעות המילה "לתומי" במשפט זה. (4 נקודות)

(1) לעצמי

(2) לצערי

(3) לבסוף

(4) בתמימותי

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11282 + נספח

9. לפניכם משפט ממאמר 1, ובו צירוף מודגש.
 "בעולם הנשקף ממסך הריאליטי **אדם לאדם זאב**" (שורה 29).
 מבין הפירושים שלפניכם **הקיפו** את הפירוש הנכון לביטוי "אדם לאדם זאב". (4 נקודות)
- (1) בני האדם יכולים לשלוט בגורלם בלי תלות בסביבתם.
  - (2) בני האדם עוינים זה לזה מעצם טבעם.
  - (3) בני האדם מגלים אומץ לב בהגנה על הזולת.
  - (4) בני האדם נועדו לעבוד קשה כדי לשרוד.
10. לפניכם משפט ממאמר 1, ובו צירוף מודגש.
 "אשליית הכוח היא לב ליבה של הפופולריות... **מסך העשן** של בעלי הכוח האמיתית" (שורות 44-45).
 מבין הפירושים שלפניכם **הקיפו** את הפירוש המתאים לביטוי "מסך העשן". (4 נקודות)
- (1) כינוי למדיניות המונעת מעבר של אנשים ומידע ממוסד למוסד.
  - (2) אמצעים גלויים ומתוכננים לשליטה באנשים באמצעות הטלוויזיה.
  - (3) כינוי לצפייה בתוכניות ריאליטי ובכתבות תחקיר.
  - (4) אמצעים שנועדו להסוות מידע או פעולות שונות.
11. לפניכם משפט ממאמר 1, ובו מילה מודגשת.
 "איזו **אדנות!**" (שורה 43).
 מבין המילים שלפניכם **הקיפו** את המילה שמבטאת את משמעות המילה "אדנות" במשפט זה.
 (4 נקודות)
- (1) מעורבות
  - (2) תחכום
  - (3) שליטה
  - (4) חוויה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11282 + נספח

12. לפניכם משפט ממאמר 2, ובו מילה מודגשת.

"השיחה הייתה נעימה וקולחת" (שורה 11).

מבין המילים שלפניכם הקיפו את המילה שמבטאת את משמעות המילה "קולחת" במשפט זה.

(4 נקודות)

(1) שוטפת

(2) מעניינת

(3) חרישית

(4) קולנית

13. לפניכם משפט ממאמר 2, ובו מילה מודגשת.

"למעט ויכוח קולני אחד" (שורה 11).

כתבו מילה או צירוף שיכולים להחליף את המילה "למעט" במשפט זה ולשמור על משמעות

המשפט. (4 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11282 + נספח

פרק שני – הבעה בכתב (40 נקודות)

בחרו באחד מן הנושאים 14–15, וכתבו עליו מאמר בהיקף של כ-300 מילים לפי ההוראות. הקפידו על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני. תוכלו לכתוב טיוטה בעמודים 10–11.

14. תוכניות ריאליטי

תוכניות הריאליטי נהפכו לסוגה טלוויזיונית פופולרית, ויש להן אחוזי צפייה גבוהים. אולם הביקורת על תוכניות אלה היא לעיתים שלילית והטיעונים לכך מגוונים. למשל שהעריכה שלהן מגמתית; שהמשתתפים בהן נפגעים הן ממשתתפים אחרים הן מן השופטים; שהתכנים בהן לעיתים בוטים ושהשפה בהן נמוכה ואינה מכובדת. כתבו מאמר טיעון, והביעו בו את עמדתכם בנוגע לסוגת תוכניות הריאליטי. נמקו את דבריכם, ובססו אותם על דוגמאות.

או

15. תחרות

אפשר לטעון כי לתחרות (בין פרטים, קבוצות, ארגונים, מדינות וכדומה) שתי פנים: מצד אחד – תחרות מדרבנת להתקדמות, ומצד אחר עלולות להיות לה השפעות שליליות. כתבו מאמר טיעון, והביעו בו את עמדתכם בנוגע לתחרות. בססו את דבריכם על דוגמאות.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, מועד ב, קיץ תשפ"ג, מס' 11282 + נספח

טיוטה

Lined writing area consisting of multiple horizontal lines for text entry.

"איתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"

"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالنجاح، مجلس الطلاب والشبيبة القطري"

נספח: מאמרים
לשאלון עברית: הבנה, הבעה ולשון
11282, מועד ב, קיץ תשפ"ג

לפניכם שני מאמרים.

קראו אותם, וענו על השאלות בשאלון המחברת המצורף.

מאמר 1

אמת התיעוד, שקר הריאליטי

מאת שירי צור⁽¹⁾

בזמן שלימדתי קולנוע תיעודי (דוקומנטרי), ביקשו ממני הסטודנטים להגדיר מהו בעצם סרט תעודה. לאחר דיונים והתפלפלויות בחרתי להסתפק ברעיון פשוט: "סרט דוקומנטרי הוא סרט שבו אנשים חיים את הסיפור של עצמם". חשבתני לתומי שמדובר בהגדרה בהירה המעוררת למחשבה, אך הרעיון החזיק מעמד זמן קצר בלבד, משום שאז החלו להקרין תוכניות "ריאליטי" (מציאות) למיניהן. היה ברור שגם בהן מדובר ב"אנשים החיים את הסיפור של עצמם", אך ודאי אלה לא היו סרטי תעודה. מדוע?

היה אפשר להתפתות ולהאמין שתוכניות הריאליטי מראות מציאות, אבל אין אשליה גדולה מזו. אין בתוכניות אלה דבר כדי ללמדנו (בסיסו הלטיני של המונח דוקומנטרה: "הדבר שעוזר ללמד") על החיים האמיתיים; לכל היותר נוכל ללמוד מהן על חייה האמיתיים של הטלוויזיה ועל מנגנוניה. תוכניות המציאות אינן מספקות "עדות", שהיא תנאי הכרחי לסרט תעודה, כפי שאפשר ללמוד מן השורש העברי של המונח.

בתוכניות ריאליטי, שלא כמו בסרטי תעודה, אין חשיבות לבמאי, לתסריטאי או ליוצר – אלה מוצרים יתומים מאב ואם. ה"יתמות" הזאת היא פגם מוסרי, כי על מי שיצר את המסמך לא מוטלת אחריות אישית כלשהי.

גם בחינת המאפיינים הצורניים של תוכניות הריאליטי מבהירה את ההבדל ביניהן לבין קולנוע תיעודי. תוכניות אלה מאופיינות בדרך כלל בחלל סגור, והדמויות מתכנסות בו כדי להתחרות ביניהן – וילה מרוחקת, אולם חזרות, חדר ישיבות וכו'. החלל מרושת כולו במצלמות, חלקן נסתרות, והצופה מוזמן להציץ בחיי הדמויות וברגעיהן האינטימיים ביותר. בחירת החללים מעניינת ובעלת משמעות: אם בסרטי תעודה הטלוויזיה נועדה להיות חלון אל העולם

האמיתי, הרי בתוכנית הריאליטי היא נהפכת לחלון לעולם שהיא עצמה יוצרת – קום מסוגר ובו מצלמה בכל אשר תפנה. הגיבורים נעים במבנה שדומה ל"עולם הנמלים"⁽²⁾, הזכור לי מילדותי. בעולם זה, האפשרויות של כל נמלה מוגבלות מלכתחילה, ויש פער גדול בין העולם הזה ובין מציאות חייה של הנמלה בטבע. הצופים בבית מציצים בחיי האנשים שעל המסך, כאילו הם צופים בחרקים. למשתתפים בתוכנית לא נותר אלא להתרוצץ ממקום למקום, בתחושת רדיפה מוצדקת מפני המצלמות העוקבות אחריהם בכל מקום.

* מעובד על פי צור, ש' (2005). אמת התיעוד, שקר הריאליטי. פנים, 32.

(1) שירי צור היא במאית קולנוע.

(2) "עולם הנמלים" – מתקן שקוף שבתוכו קן נמלים, ודרך דופנותיו השקופות אפשר לצפות בחיי הנמלים וכך ללמוד עליהן.

(שימו לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

בקולנוע התיעודי המצב הפוך: שלא כמו העולם המסוגר והמתוצפת מכל עבר של תוכניות הכמוּר־מציאות, סרטי התעודה פותחים חלון לעולם, אותו עולם החומק מעריצות הטלוויזיה, עולם של מציאות המתקיים גם בלי שיהיה מישהו שיצפה בו.

בעולם הנשקף ממסך הריאליטי אדם לאדם זאב. זוהי מציאות שבה אין מקום לאחוה ולשיתוף, אלא רק לתחרות, שבה כל אמצעי הלחימה כשרים. במבוך הזאבים הזה, התסריט היחיד הוא תחרות, והפרס המובטח בסוף הוא כסף, תהילה או תפקיד נכסף.

הסרטים הדוקומנטריים, לעומת זאת, מתעניינים גם בחלשים ובאנשי השוליים. באחד מהם פועלות במפעל טקסטיל מתמודדות עם הקשיים הכלכליים במקום עבודתן: אלה נשים קשות יום, הרחוקות מאוד מן הדימוי המצליחני של תוכניות הריאליטי. סיפור מאבקן (ההישרדות האמיתית) לנהל בעצמן את המפעל לאחר שנסגר, מסתיים בכישלון. זה אינו הופך את הסרט לסרט רע. הוא מתעד ברגישות רבה עולם מציאותי של אנשים החיים בדרמות שאינן בהכרח מסתיימות ב"הֶפִי אֶנְד".

במרכז כל דרמה טובה, תיעודית או בדויה, יש קונפליקט. השתלטות תוכניות הריאליטי על מסך הטלוויזיה מצמצמת את מגוון הקונפליקטים האנושיים לסוג אחד – אדם נגד רעהו. זו ראייה דלה ושטחית של החיים.

העולם התחרותי שתוכניות הריאליטי מקדמות הוא דרך מתוחכמת להשלות את הצופה שיש בידיו כוח. במחי שליחת מסרון אחד מישהו יוצא מן המשחק. הנערים והנערות ישחקו לפנינו ואנו נעיף או נחזיר, נְחִיחַ או נמית. איזו אדנות! ממקומו בכורסה הצופה יכול לברוא ולהרוס עולמות, בקליק אחד. אשליית הכוח היא לב ליבה של הפופולריות שקוצרות תוכניות אלה, "מסך העשן" של בעלי הכוח האמיתי, השולטים בערוצי הצפייה ובפרסומות. המנצח האמיתי בתוכניות אלה הוא המנגנון השולט בצופה, שחושב שהוא השולט בדמויות שעל המסך. כך נוצרת אשליה של תיעוד מציאות, אך למעשה מציאות זו מדומה לחלוטין. בכך מתקרבות תוכניות הריאליטי לסרטי הבדיון יותר מלסרטי התעודה.

הקולנוע התיעודי קורא לסוג אחר של יחסים בין הצופה בסרט לבין המשתתפים בו. אין כאן יחסי שליטה, אלא שימוש באמצעי עשיר הרבה יותר – הדמיון. הצופה בסרט תעודה אינו צריך להרוג או לגרש מן המרקע. העניין וההתרגשות שבצפייה נעוצים באפשרויות הגורל הנפרסות לפניו. גורל גיבורי הסרט אינו בידי הצופה, אלא רק האופן שבו הוא מפרש גורל זה, ובכך מתבטאת חירותו של הצופה. זהו החופש לחשוב, להרגיש, לחלום. סרט תעודה קורא לצפייה אקטיבית, כי הוא מעורר למחשבה ולביקורת. הביקורת החברתית (המערערת את הסדר הקיים) מובנית בתפיסה התיעודית. העולם הנשקף מן היצירה התיעודית הוא מורכב ובעיקר מפתיע, וזאת בהשוואה לעולם המדומה הנשקף מתוכניות המציאות (הכמוּר־תיעודיות).

(שימו לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

גם כתבות תחקיר מסוימות מתהדרות בתואר "תוכניות תעודה". גם בהן מראים "אנשים החיים את הסיפור של עצמם". אך כתבות אלה אינן סרטי תעודה. ההבחנה בין כתבות תחקיר לבין סרטי תעודה נעוצה בעיקר באופן העשייה, בשפה. כתבות התחקיר נוטות להיות פשוטות יותר משום שנוהגים לפרש בהן את התמונה: באמצעות הקריינות מספרים לצופה מה עיניו רואות, ופעמים רבות מוסיפים את מה שעליו להסיק. זאת משום שהמטרה של הכתבות האלה היא העברת המידע, ולשם כך יש לנקוט כל אמצעי שיבהיר לצופה את המידע, ואף רצוי לחזור עליו פעמיים לפחות.

סרט תעודה, לעומת זאת, אינו מחויב רק למסירת מידע ולדיווח אמת, אלא גם ליצירת חוויה אומנותית. מבחינה זו הוא משתייך לעולם הקולנוע, גם אם הוא מוקרן בטלוויזיה. הלוא רק באמצעות הזדהות של הצופה עם הסיטואציה הקולנועית עובר אליו המסר של הסרט. הצופה נדרש לעבודה ביקורתית באמצעות הרגש והמחשבה. זוהי צפייה אקטיבית המותירה לצופה מקום של כבוד, וכאן אולי נעוץ ההבדל הבסיסי בין סרטי תעודה לבין כתבות תחקיר בעלות אופי עיתונאי ותוכניות ריאליטי גם יחד.

מאמר 2

אמת וזיוף על שולחן העריכה

מאת רון גולדמן⁽¹⁾

בעריכה של סרט תעודה אני נתקל כמעט בכל רגע בשאלת ייצוג המציאות, כי בכל רגע אני משנה אותה ויוצר אותה מחדש. לפעמים יש התנגשות בלתי נמנעת בין האמת לסיפור. לפעמים עולות דילמות מוסריות ותפיסות עולם שונות התובעות הכרעה. הדילמות עולות בשלבים שונים של העריכה. הן מתגלות כבר בשלב הראשון – בחירת החומרים הרלוונטיים לסיפור. כדי ליצור סרט תעודה באורך של שעה, יש צורך בשעות צילום רבות. בסוף יישאר קטע קצר ובו כמה "שוטים"⁽²⁾ מתחילתו של תהליך הצילום, מאמצעו ומסופו, המוסרים את התחושה "הנכונה" ואת האינפורמציה הדרושה. ה"שוטים" אמיתיים, אך החיבור ביניהם נעשה בעריכה. המשמעות הנוצרת מחיבורים אלה היא העומדת למבחן האמיתי. ברור שלבחירה אם להכניס או לא להכניס קטע מסוים שצולם בשטח, יש משמעות רבה. לדוגמה, שיחה בין בני זוג – השניים צולמו יושבים במשך שעתיים, ודיברו על נושאים רבים. השיחה הייתה נעימה וקולחת, למעט ויכוח קולני אחד. בסופו של התהליך נכללו בסרט רק הרגעים הדרמטיים שבהם פרץ הריב. לקהל הצופים לא היה ספק שהיחסים בין הדמויות המצולמות אינם טובים, אף שרוב השיחה שצולמה הראתה מציאות אחרת, רגועה יותר.

15 זו מלאכת בחירה בסיסית בעריכה, שמטרתה בראש ובראשונה לשרת סיפור קולנועי. סצנה כזאת נערכת במטרה מסוימת: לבנות דרמה ומתח עלילתי; לגרום לצופים לחוש דווקא במתח בין בני הזוג ולא בפן הרגוע של יחסיהם, כי זה משרת את סיפור הסרט, שבסופו סצנת התקרבות והשלמה בין בני הזוג.

20 נשמע פשוט, אפילו הכרחי. אבל רגע, רגע, מה שעדיין לא סופר הוא שסצנת הריב צולמה אחרי סצנת השלמה. במעקב אחר חיי הזוג תועד ריב, ותועדה גם השלמה, אך הם לא אירעו בסדר שהתאים לסיפור. בעריכה שינינו את סדר ההתרחשויות, כדי שהסרט יסתיים בהשלמה ביניהם ולא בקרע. לקחנו את המציאות ועשינו בה כרצוננו.

* מעובד על פי גולדמן, ר' (2005). אמת וזיוף על שולחן העריכה. פנים, 32.

(1) רון גולדמן הוא קולנוען ועורך סרטים.

(2) שוט (ברבים: שוטים) – צילום רצוף מרגע הלחיצה על כפתור הצילום עד הפסקתו. בעברית: מצלם.